
MINISTERIE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

26 OKTOBER 2000. - Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de instandhouding van de natuurlijke habitats en van de wilde fauna en flora

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, als gewijzigd bij richtlijn 97/62/EG van de Raad van 27 oktober 1997;

Gelet op de ordonnantie van 27 april 1995 betreffende het behoud en de bescherming van de natuur, gewijzigd bij de ordonnanties van 18 december 1997 en 25 maart 1999, inzonderheid op de artikelen 3, 4, 5, 34 en 35;

Gelet op de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen, als gewijzigd bij de ordonnanties van 25 maart 1999 en 22 april 1999, inzonderheid op artikel 4;

Gelet op het besluit de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 maart 1999 tot vaststelling van de ingedeelde inrichtingen van klasse IB, II en III;

Gelet op het advies van de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud, gegeven op 8 mei 2000;

Gelet op het advies van de Raad voor het Leefmilieu voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gegeven op 3 mei 2000;

Gelet op de beraadslaging van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering om de Raad van State te vragen zijn advies binnen een maand te verstrekken;

Gelet op advies L.30.301/1/V van de Raad van State, gegeven op 20 juli 2000, met toepassing van artikel 84, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State,

Op voorstel van de Minister van Leefmilieu,

Na beraadslaging,

Besluit :

Artikel 1. Dit besluit strekt ertoe de biodiversiteit op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te vrijwaren door de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora in stand te houden.

Art. 2. In dit besluit wordt verstaan onder :

1. instandhouding : een geheel van maatregelen die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding;
2. natuurlijke habitats : land- of waterzones met bijzondere geografische, abiotische en biotische kenmerken, en die zowel geheel natuurlijk als halfnatuurlijk kunnen zijn;
3. typen natuurlijke habitats van communautair belang : die welke op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie gevaar lopen in hun natuurlijke verspreidingsgebied te verdwijnen of een beperkt natuurlijk verspreidingsgebied hebben ten gevolge van hun achteruitgang of wegens hun intrinsiek beperkte areaal; of opmerkelijke voorbeelden zijn van één of meer van de volgende vijf biogeografische regio's : Alpiene gebied, Atlantische zone, continentale zone, Macronesië of Middellands-Zeegebied.
Deze typen habitats zijn of kunnen worden opgenomen in bijlage I;
4. prioritaire typen natuurlijke habitats : op het Europese grondgebied voorkomende typen natuurlijke habitats die gevaar lopen te verdwijnen en voor welke instandhouding de Gemeenschap een bijzondere verantwoordelijkheid draagt omdat een belangrijk deel van hun natuurlijke verspreidingsgebied op het Europese grondgebied ligt. Deze prioritaire typen natuurlijke habitats zijn in bijlage I met een sterretje (*) gemerkt;
5. de staat van instandhouding van een natuurlijke habitat : het effect van de som van de invloeden die op de betrokken natuurlijke habitat en de daar voorkomende typische soorten inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de natuurlijke verspreiding, de structuur en de functies van die habitat of die van invloed kunnen zijn op het voortbestaan op lange termijn van de betrokken typische soorten op het Europees grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie.

De staat van instandhouding van een natuurlijke habitat wordt als " gunstig " beschouwd wanneer :

- a. het natuurlijk verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen, en
 - b. de voor het behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en binnen afzienbare tijd vermoedelijk zullen blijven bestaan en
 - c. de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is;
6. habitat van een soort : een door specifieke abiotische en biotische factoren bepaald milieu waarin de soort tijdens één van de fasen van zijn biologische cyclus leeft;
7. soorten van communautair belang : soorten die op het Europees grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie als bedoeld in artikel 2, punt 3 :
1. bedreigd zijn, uitgezonderd de soorten waarvan het natuurlijk verspreidingsgebied slechts een marginaal gedeelte van dat grondgebied beslaat en die in het west-palearctische gebied niet bedreigd of kwetsbaar zijn of
 2. kwetsbaar zijn, dat wil zeggen waarvan het waarschijnlijk wordt geacht dat zij in de naaste toekomst bij het voortbestaan van de bedreigende factoren zullen overgaan naar de categorie van de bedreigde soorten of
 3. zeldzaam zijn, dat wil zeggen waarvan de populaties van kleine omvang zijn en die, hoewel zij momenteel noch bedreigd noch kwetsbaar zijn, in die situatie dreigen te komen. Deze soorten leven in geografische gebieden die van beperkte omvang zijn, of zijn over een grotere oppervlakte versnipperd of
 4. endemisch zijn en bijzondere aandacht vereisen wegens het specifiek karakter van hun habitat en/of de potentiële gevolgen van hun exploitatie voor hun staat van instandhouding

Deze soorten zijn opgenomen in bijlage II en/of IV of V of kunnen erin opgenomen worden.

8. prioritaire soorten : de onder punt 5,1° bedoelde soorten voor welke instandhouding de Gemeenschap bijzondere verantwoordelijkheid draagt omdat een belangrijk deel van hun natuurlijk verspreidingsgebied op het in artikel 2 bedoelde grondgebied ligt. Deze prioritaire soorten zijn in bijlage II met een sterretje (*) gemerkt;
9. staat van instandhouding van een soort : het effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soort op het in artikel 2 bedoelde grondgebied;

" de staat van instandhouding " wordt als " gunstig " beschouwd wanneer :

- o uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven; en
 - o het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden; en
 - o er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.
10. gebied : een geografisch bepaalde zone, waarvan de oppervlakte duidelijk is afgebakend;
 11. gebied van communautair belang : een gebied dat er in de biogeografische regio of regio's waartoe het behoort, significant toe bijdraagt een type natuurlijke habitat van bijlage I of een soort van bijlage II in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen en ook significant kan bijdragen tot de coherentie van het in artikel 3 bedoelde Natura-netwerk, en/of significant bijdraagt tot de instandhouding van de biologische diversiteit in de betrokken biogeografische regio of regio's.

Voor de diersoorten met een zeer groot territorium komen de gebieden van communautair belang overeen met de plaatsen, binnen het natuurlijke verspreidingsgebied van die soorten, die de fysische en biologische elementen vertonen welke voor hun leven en voortplanting essentieel zijn;

12. speciale beschermingszone : een gebied van communautair belang dat

krachtens artikel 3 van dit besluit aangeduid wordt door de Minister van Leefmilieu en waarin instandhoudings- of herstelmaatregelen worden toegepast die nodig zijn om de natuurlijke habitats en/of de populaties van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen;

13. specimen : elk dier of elke plant, levend of dood, van de in de bijlagen IV en V genoemde soorten, elk deel van een dier of plant van deze soorten of elk daaruit verkregen product, alsmede alle andere goederen, voor zover uit een begeleidend document, de verpakking, een merk of etiket, of uit andere omstandigheden blijkt dat het gaat om delen van dieren of planten van deze soorten of van daaruit verkregen producten;
14. het Instituut : het Brussels Instituut voor Milieubeheer;
15. de Minister : de Minister van Leefmilieu

Art. 3. Met het oog op het behoud of desgevallend het herstel in een gunstige staat van instandhouding van de in bijlage I opgenomen typische natuurlijke habitats, en van de habitats van in bijlage II opgenomen soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied, in het kader van het coherent Europees ecologisch netwerk van de speciale beschermingszones, " Natura 2000 " genoemd, stelt de Minister aan de Europese Commissie een lijst voor van natuurlijke habitats die als gebieden van communautair belang worden erkend en als speciale beschermingszone worden aangewezen, op basis van de in bijlage III vastgestelde criteria.

Zodra de betrokken habitats aldus worden voorgesteld en totdat ze door de Commissie worden erkend, gelden hiervoor de bepalingen van de artikelen 4 en 5 van dit besluit.

De in het eerste lid bedoelde lijst is in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

In voorkomend geval kan de Minister voorstellen die lijst aan te passen in het licht van de resultaten van het in artikel 7 bedoelde toezicht.

Wanneer een gebied overeenkomstig artikel 4, lid 2, derde alinea, van de voornoemde richtlijn 92/43/EEG tot een gebied van communautair belang is verklaard, wijst de minister uiterlijk binnen zes jaar dat gebied aan als speciale beschermingszone en stelt hij tevens de prioriteiten vast gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat van bijlage I of van een soort van bijlage II alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de bestaande

dreiging tot achteruitgang en vernietiging voor dat gebied.

Zodra een gebied overeenkomstig artikel 4, lid 2, derde alinea, van de voornoemde richtlijn 92/43/EEG tot een gebied van communautair belang is verklaard en dit in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt, gelden voor dat gebied de bepalingen van de artikelen 4 en 5.

Art. 4. In alle speciale beschermingszones moeten handelingen of activiteiten worden verboden die tot gevolg kunnen hebben dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones verslechtert. In de aangewezen zones is het eveneens verboden de soorten te verstoren voor zover die verstoringen, gelet op de doelstellingen van dit besluit, een significant effect zouden kunnen hebben.

De Minister neemt voor de speciale beschermingszones de nodige instandhoudingsmaatregelen, met name in voorkomend geval :

1. een specifiek aan het gebied aangepast beheersplan of een plan dat bij andere plannen van aanleg wordt ingevoegd;
2. verordenende bestuursrechtelijke of op een overeenkomst berustende maatregelen die beantwoorden aan de ecologische vereisten met betrekking tot de natuurlijke habitats en hun typische soorten die hij met name op basis van de bijlagen I, II, IV en V van dit besluit aanwijst.

De speciale maatregelen treden in werking een maand na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Art. 5. Elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van de speciale beschermingszones, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt aan een milieuvergunning onderworpen die, zoals vereist voor de exploitatie van een inrichting van klasse IB, krachtens de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen moet worden voorafgegaan door een passende effectenbeoordeling. De beoordeling zal de weerslag van de aan het plan of project verbonden activiteiten op de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken gebied weerspiegelen.

De nodige toestemming ter verwezenlijking van het plan of project houdt uitdrukkelijk in dat de in artikel 4, tweede lid, bedoelde instandhoudingsmaatregelen nageleefd worden.

Indien een plan of project, ondanks negatieve conclusies van de effectenbeoordeling voor het gebied, bij ontstentenis van alternatieve oplossingen, om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociaal-economische aard, toch moet worden gerealiseerd, ziet de Regering erop toe dat alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Wanneer het betrokken gebied een gebied met een prioritair type natuurlijke habitat en/of een prioritaire soort is, kunnen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten dan wel, na advies van de Commissie, andere dwingende redenen van groot openbaar belang worden aangevoerd.

Art. 6. Om Natura 2000 ecologisch coherenter te maken, neemt de Minister de nodige maatregelen om een adequaat beheer te bevorderen van landschapselementen die :

1. door hun lineaire en continue structuur, zoals waterlopen met hun oevers, de wegtaluds, hagen, bermen, groene ruimtes die aangrenzen bij het spoornet, .
2. of door hun verbindingsfuncties, zoals vijvers, vochtige gebieden, bosjes, stedelijke of voorstedelijke groene ruimtes,

essentieel zijn voor de migratie, de geografische verdeling en de genetische uitwisseling van wilde soorten en bijgevolg van primair belang zijn voor de wilde fauna en flora.

Art. 7. Het Instituut is belast met het toezicht op de staat van instandhouding van de soorten en natuurlijke habitats, waarbij het bijzondere aandacht schenkt aan de prioritaire typen natuurlijke habitats en de prioritaire soorten die in de bijlagen I en II bij dit besluit aangewezen zijn.

Bij verslechtering van de staat van instandhouding neemt de Minister, op voorstel van het Instituut, onmiddellijk de maatregelen die nodig zijn om de aangetaste soorten en habitats te herstellen.

Art. 8. In de speciale beschermingszones wordt een verbod ingesteld op :

1. het opzettelijk vangen of doden van in het wild levende specimens van de in de betrokken gebieden typische diersoorten of de soorten opgenomen in bijlage II of IV bij dit besluit;

2. het opzettelijk verstoren van die soorten, vooral tijdens de perioden van voortplanting, afhankelijkheid van de jongen, overwintering en trek;
3. het opzettelijk vernielen of rapen van eieren in de natuur;
4. de beschadiging of de vernieling van de voortplantings- of rustplaatsen.

Ook buiten de in het eerste lid bedoelde gebieden is het in het bezit hebben, vervoeren, verhandelen of ruilen en het te koop of in ruil aanbieden van aan de natuur onttrokken specimens verboden.

De verbodsbepalingen zijn geldig gedurende de hele levenscyclus van de diersoorten.

Het Instituut houdt toezicht op het bij toeval vangen en doden van de diersoorten.

In het licht van de verkregen gegevens verricht het Instituut de verdere onderzoekswerkzaamheden of worden aan de Minister nieuwe instandhoudingsmaatregelen voorgesteld die nodig zijn om te verzekeren dat het bij toeval vangen en doden geen significante negatieve weerslag heeft op de betrokken soorten.

Art. 9. Er wordt een verbod ingesteld op het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen in de natuur van specimens van de in de bijlagen II, IV en V opgenomen plantensoorten of die kenmerkend zijn voor de habitats van die gebieden, alsook bryofyten, fungi, korstmos en macro-algen, in hun natuurlijk verspreidingsgebied.

Ook buiten de in het eerste lid bedoelde gebieden is het in het bezit hebben, vervoeren, verhandelen of ruilen en het te koop of in ruil aanbieden van aan de natuur onttrokken specimens verboden.

De verbodsbepalingen zijn geldig gedurende de hele biologische cyclus van de in dit artikel bedoelde planten.

Art. 10. Wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en op voorwaarde dat de afwijking geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, mag de Minister afwijken van het bepaalde in de artikelen 8 en 9, zowel in de in artikel 4 bedoelde beheersplannen als bij een algemene maatregel :

1. in het belang van de bescherming van de wilde fauna en flora en van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid, of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociaal-economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van deze soorten, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
5. ten einde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, door de bevoegde overheden vastgesteld aantal van bepaalde specimens van de in bijlage IV opgenomen soorten te vangen of in het bezit te hebben.

Art. 11. Het aan de natuur onttrekken en de exploitatie van specimens van de in bijlage V opgenomen wilde dier- en plantensoorten moeten verenigbaar zijn met het behoud van die soorten in een gunstige staat van instandhouding.

Onverminderd de bepalingen van artikel 7 kan de Minister onder meer uitvaardigen wat volgt :

1. voorschriften betreffende de toegang tot bepaalde terreinen;
2. een tijdelijk of plaatselijk verbod op het onttrekken van specimens aan de natuur en het exploiteren van bepaalde populaties;
3. voorschriften omtrent de onttrekkingsperioden en/of -wijzen;
4. het bij de onttrekking toepassen van jacht- en visserijregels die beantwoorden aan de eisen van instandhouding;
5. instelling van een stelsel van onttrekkingsvergunningen of quota;
6. voorschriften betreffende het kopen, het verkopen, het te koop aanbieden, het in bezit hebben en het vervoeren voor verkoop van specimens;

7. het in gevangenschap fokken van diersoorten alsmede de kunstmatige vermeerdering van plantensoorten onder strikt gecontroleerde omstandigheden om de onttrekking van die soorten aan de natuur te verminderen;
8. de beoordeling van het effect van de getroffen maatregelen.

Art. 12. Zelfs indien een afwijking van artikel 8 wordt toegestaan, is het verboden voor het aan de natuur onttrekken, het vangen of het doden van de dieren, alle niet-selectieve middelen aan te wenden die de plaatselijke verdwijning of ernstige verstoring van de rust van de populaties van deze soorten tot gevolg kunnen hebben :

1. het gebruik van middelen voor het vangen en doden als opgenomen in bijlage VI, punt a);
2. alle methoden voor het vangen en doden vanuit de wijzen van vervoer als vermeld in bijlage VI, punt b).

Art. 13. Het Instituut kan zijn toestemming verlenen aan de herintroductie van inheemse dier- en plantensoorten na wetenschappelijk onderzoek van de verschillende aspecten van de herintroductie waaruit blijkt dat de betrokken maatregel, rekening houdende met de in andere Gewesten of Staten opgedane ervaring, tot de instandhouding ervan zou kunnen bijdragen.

Art. 14. De Minister zorgt ervoor dat de opzettelijke introductie in de vrije natuur van een uitheemse soort zo geregeld is dat er geen schade wordt berokkend aan de natuurlijke habitats in hun natuurlijk verspreidingsgebied noch aan de wilde inheemse fauna en de flora; desgevallend legt hij een verbod op een dergelijke introductie op.

Art. 15. In de bijlage bij het besluit van 4 maart 1999 tot vaststelling van de ingedeelde inrichtingen van klasse IB, II en III wordt de volgende rubriek toegevoegd : " 159 elk project of elke ingedeelde inrichting van klasse IB, II of III die een speciale beschermingszone van een natuurlijke habitat zou kunnen aantasten klasse IB ".

Art. 16. De Minister van Leefmilieu is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 26 oktober 2000.

Namens de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter,
F.-X. de DONNEA

De Minister van Leefmilieu,
D. GOSUIN

Bijlagen:

[Typen natuurlijke habitats van communautair belang voor de instandhouding waarvan aanwijzing van speciale beschermingszones vereist is](#)

[Dier- en plantensoorten van communautair belang voor de instandhouding waarvan aanwijzing van speciale beschermingszones vereist is](#)

[Criteria voor de selectie van gebieden die kunnen worden aangewezen als gebieden van communautair belang en als speciale beschermingszones](#)

[Dier- en plantesoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd](#)

[Dier- en plantensoorten van communautair belang waarvoor het onttrekken aan de natuur en de exploitatie aan beheersmaatregelen kunnen worden onderworpen](#)

[Methoden en middelen voor het vangen en doden en verboden wijzen van vervoer](#)

Voor vragen en/of opmerkingen over EMIS kunt u mailen naar emis@vito.be

Copyright © [VITO](#) 08/12/2000

Ontwerp [EMIS](#).